

[Stensballe.]

ogsaa nok; men i den Lov, som blev vedtaget dengang, var der ogsaa taget adskilligt Hensyn til netop at faa det private Byggeri i Gang, det Hensyn, som vi i Sandhed savnede i Fjor, da Ministeren forelagde og gennemførte sit Forslag. Jeg tror, at hvis den højtærede Minister havde fortsat den Lovgivning paa tilsvarende Vis, vilde der have været endnu mere Byggeri, end der er i Øjeblikket.

For almindelige Mennesker er det jo ikke til at se, hvor meget der er, men Ministeren har nu oplyst, at der er nogen Bedring, og jeg vil haabe, at Ministeren maa faa Ret i sine Udtalelser om, hvorledes det vil gaa, for det vil være til Gavn, ikke blot for de Folk, der bygger, som saa kan faa nogle af de Penge gjort frugtbringende, de sætter i Byggeriet, men det vil saa sandelig ogsaa være til Gavn ikke mindst for Lejerne. I det hele taget har vi ønsket at gavne Lejerne ved at faa Byggeriet i Gang og faa skabt en Boligreserve, og det har vi medvirket til gennem alle de Aar, jeg har haft Sæde paa Rigsdagen. Og lad mig føje til, at er der Byggeri i Gang, saa skabes der dermed Beskæftigelse, den Beskæftigelse, som der lyses efter til enhver Tid. Den kom ogsaa som Følge af den Lovgivning, der blev gennemført i 1933. At den nu er svundet ind, ja, det skyldes bl. a. de Eksperimenter i mange forskellige Retninger, som Ministeren ikke kan lide at høre om, baade med Hensyn til Renteniveau og Obligationslovgivning, eller i hvert Fald Trusel om Obligationslovgivning, og meget andet og ikke mindst den Omstændighed, at Nationalbanken — det kender jo alle — for nogle Aar tilbage greb ind over for Byggelaan; det var noget, der i høj Grad satte Tempoet ned, dengang det var vanskeligt at skaffe Laan til Byggeri.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard): Den ærede sidste Taler har selvfølgelig Ret i, at det er Konjunkturerne, der er afgørende i Forbindelse med Finansieringen, og det er indlysende, at naar Valutaforholdene paa et vist Tidspunkt i deres Refleks medfører mindre gode Finansieringsforhold, maa det faa Betydning for Byggeriet. Jeg hævder stadig — man kan se det paa Fortiden i Periode efter Periode —, at dette er det afgørende, og slet ikke den Lovgivning, der er omtalt i Dag. Og jeg maa sige til den ærede Ordfører for de Konservative, at *det* har han netop ikke Lov til at sige, at man alene

maa se paa de sidste to Aar, naar det ærede Medlem selv erkender, at det er i disse Aar, de Konjunktursvingninger har fundet Sted, der nødvendigvis maatte faa Byggeriet til at stagnere. Nej, jeg har Ret til at sige til de ærede Ordførere, at nu har de Herrer i de sidste, skal vi sige 8—9 Aar, sagt til mig her i Landstinget, at alt, hvad jeg foretog mig, virkede hindrende paa Byggeriet. Dengang jeg forelagde det første Lejeforslag her — det var vist i 1931, saa vidt jeg husker, eller maa-ske var det i 1932 —, dernæst da jeg nedsatte Kommissionen om Retsforholdet mellem Ejer og Lejer, og endelig da jeg paa Grundlag af Kommissionsudkastet forelagde mit første Lovforslag om Leje — det var stadig Uroelementer, der skulde faa Byggeriet til at stagnere. Gennem hele Perioden har man hævdet, at alt, hvad jeg foretog mig, virkede hindrende paa Byggeriet. Men hvad er Sandheden? Sandheden er den, at i denne Periode er der bygget mere end nogen Sinde tidligere i vor Hovedstads Historie.

Stein: Den højtærede Indenrigsminister vil hævde, at vi skal se paa hele Perioden, ikke paa de sidste Aar, der henviser Ministeren til, at man ikke kan se bort fra Konjunkturelementet, der har gjort sig gældende ved Prisstigninger paa Byggematerialer. Jeg har sagt, at naturligvis spiller dette ogsaa ind, men det er min Overbevisning, at det afgørende har været hele den Lovgivning, der er gennemført, og alle de forskellige Foranstaltninger, der er truffet netop i de senere Aar.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard): Over for dette vil jeg kun sige, at jeg har den Anskuelse, at de, der bygger her i Landet, og de, der bygger her i Byen, i Virkeligheden er langt klogere, end det ærede Medlem anser dem for at være. De, der bygger i denne By, ved meget godt, at disse Spørgsmaal — ogsaa Spørgsmaal om Indgriben paa disse Omraader — bliver behandlet med Maadehold og med Ansvarsfuldhed af den nuværende Regering. Derfor gaar det heller aldrig saa galt, som det ærede Medlem spaar.

Stein: Ja, det med Maadeholdet synes jeg var udmærket, men det staar ganske for den højtærede Ministers Regning.

Hermed sluttede Forhandlingen.